

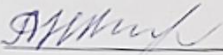
Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра економіки та підприємництва

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Організація виробництва і підприємництва
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми «**Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**»

за спеціальністю **076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**

на **I (бакалаврському) рівні** вищої освіти

Розробник: Ковбаса О.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри
(підпис)

Погоджено:

Гарант освітньої програми Терещенко С.І.
(підпис)

(підпис)

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри економіки та підприємництва	Завідувач кафедри економіки та підприємництва	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Організація виробництва і підприємництва		
2.	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту / економіки та підприємництва		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	ОК може бути запропонований для	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»		
5.	Рівень НРК	6-й		
6.	Семестр та тривалість вивчення	6		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) - денна		Самостійна робота
		Лекційні	Практичні	Лабораторні
		30	30	-
9.	Мова навчання	Українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Доцент кафедри економіки та підприємництва, кандидат економічних наук (PhD) Ковбаса Олександр Миколайович oleksandr.kovbasa@snau.edu.ua ; ауд. 403а.		
11.1	Контактна інформація	Доцент кафедри економіки та підприємництва, кандидат економічних наук (PhD) Ковбаса Олександр Миколайович		
11.	Загальний опис освітнього компонента	<p>В умовах активного розвитку товарного виробництва на селі ефективна діяльність суб'єктів господарювання в аграрному бізнесі є важливим чинником забезпеченням умов розвитку аграрного підприємництва як основи економічного та соціального розвитку територіальних громад, що може вирішити соціальні проблеми, підвищити зайнятість, подолати бідність та забезпечити високий рівня життя громадян, а вивчення курсу є обов'язковим компонентом підготовки бакалаврі з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, оскільки він надає здобувачам необхідні теоретичні знання та практичні навички з основних методів і процедур, які забезпечують розвиток аграрного підприємництва.</p> <p>Вивчення ОК «Організація виробництва і підприємництва» завершується підсумковим контролем у формі іспиту</p>		
12.	Мета освітнього компонента	<p>Озброїти майбутніх спеціалістів знаннями з ефективної організації і управління сільськогосподарського виробництва в умовах багатоукладної економіки і розвитку ринкових відносин, а також формування системи спеціальних знань у сфері організації та розвитку підприємницької діяльності, набуття умінь аналізу та планування підприємницької діяльності в ринкових умовах, прийняття раціональних управлінських рішень</p>		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	<p>1. Освітній компонент базується на вивченні дисципліни: економіка і фінанси підприємств</p> <p>2. Освітній компонент є основою для вивчення наступної дисципліни: проектний аналіз і бізнес-планування;</p>		

14.	Політика академічної доброчесності	Дотримання засад політики академічної доброчесності реалізується на засадах положень «Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ» Списування – завдання не зараховується. Використання заборонених засобів під час контрольних засобів – відповідь не зараховується. Плагіат – завдання не зараховується.
-----	------------------------------------	---

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення курсу «Організація виробництва і підприємництва» студент очікувано буде здатен:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК					
	ПРН 1	ПРН 7	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 17	Як оцінюється ДРН
ДРН1: розуміти організаційні основи діяльності різних видів сільськогосподарських підприємств; розуміти системи ведення господарств в аграрному виробництві; розуміти суть та основне призначення підприємництва, організаційно-правові форми підприємництва та їх характеристику, типи підприємницької діяльності;	x		x			Питання, ситуаційні вправи
ДРН2: проводити пошук бізнес-ідеї та організувати підприємницьку діяльність; розуміти особливості створення та функціонування підприємницьких структур аграрного сектору.		x		x		Тести множинного вибору, питання, ситуаційні вправи
ДРН3: розуміти порядок організації використання земельних, трудових ресурсів та засобів виробництва в сільськогосподарських підприємствах; розуміти технологію бюджетування виробничих процесів				x	x	Питання, ситуаційні вправи

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних, біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з		
	ден.	ден.	ден.	
Тема 1. Внутрішньогосподарське планування. 1. Суть планування і його місце в менеджменті підприємства. 2. Принципи та методи планування. 3. Система планування та види планів підприємства.	2	2	6	Основна: 1-3
Тема 2. Основи раціональної організації виробництва у аграрних підприємствах. 1. Обґрунтування змін у галузевій структурі підприємства і перспектив розвитку рослинництва й тваринництва. 2. Спеціалізація і поєднання галузей сільськогосподарських підприємств 3. Розміри сільськогосподарських підприємств та їх підрозділів	2	4	6	Основна: 1-3
Тема 3. Організація основних виробничих процесів у рослинництві. 1. Завдання з організації ефективного рослинництва. 2. Організація виробничих процесів у рослинництві 3. Суть та організаційно-економічна оцінка застосування інтенсивних технологій у рільництві. 4. Організація виробництва основних товарних культур.	4	4	6	Основна: 1-3
Тема 4. Організація галузей тваринництва. 1. Відтворення стада тварин. 2. Організація скотарства. 3. Організація свинарства. 4. Організація птахівництва.	4	4	10	Основна: 1-3
Тема 5. Організація і оплата праці в аграрних підприємствах, визначення собівартості і рентабельності виробництва. 1. Тарифна система, її призначення та складові частини. Форми, види та системи оплати праці. 1. Форми і нормування праці, системи оплати праці, визначення собівартості і	2	2	6	Основна: 1-3

<p>рентабельності виробництва в рослинництві.</p> <p>3. Форми і нормування праці, системи оплати праці, визначення собівартості і рентабельності виробництва в тваринництві.</p>				
<p>Тема 6. Теоретичні основи агробізнесу та підприємницької діяльності.</p> <p>1. Сутність підприємства як виробничої системи, його місія цілі і напрями діяльності.</p> <p>2. Класифікація видів підприємств та їх організаційно-правових форм в Україні.</p> <p>3. Організація виробничої структури аграрного підприємства.</p> <p>4. Виробнича програма і виробничі потужності підприємства.</p>	2	2	6	<p>Основна: 4-5</p> <p>Додаткова: 2</p>
<p>Тема 7. Організація системи управління, регулювання і координування підприємництва та аграрного бізнесу.</p> <p>1. Визначення ключових понять теми.</p> <p>2. Регулювання і координування агробізнесу на загальнодержавному і регіональному рівнях.</p> <p>3. Характеристика основних механізмів організації підприємницької діяльності. Формування механізму госпрозрахунку в агробізнесових структурах.</p>	4	2	8	<p>Основна: 4-5</p> <p>Додаткова: 1,2</p>
<p>Тема 8. Планування як основа підприємницької діяльності і аграрного бізнесу.</p> <p>1. Сутність, принципи, види і методи планування.</p> <p>2. Сутність, принципи і методи прогнозування.</p> <p>3 Стратегічне і оперативне планування виробничої діяльності.</p> <p>4 Особливості організації планування в аграрних підприємствах.</p>	4	2	10	<p>Основна: 1-5</p> <p>Додаткова: 1,2</p>
<p>Тема 9. Бюджетування в підприємствах аграрного сектору.</p> <p>1.Поняття бюджетування та його організаційні засади.</p> <p>2 Сутність і класифікація витрат, а також порядок їх обрахування в процесі бюджетування.</p> <p>3. Прогнозування собівартості, цін на продукцію, рентабельності і продуктивності на основі виробничих бюджетів. Методика складання виробничих бюджетів.</p>	4	6	20	<p>Основна: 1-5</p> <p>Додаткова: 1-4</p>

<p>Тема 10. Організація системи управлінського обліку в агробізнесових структурах.</p> <p>1. Сутність і особливості управлінського обліку.</p> <p>2. Організація управлінського обліку в підприємницькій структурі.</p> <p>3. Створення систем управління витратами – важливий напрямок управлінського обліку.</p> <p>4. Організація управлінського обліку по центрам відповідальності.</p>	2	2	12	<p>Основна: 1-5</p> <p>Додаткова: 1-4</p>
Всього	30	30	90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання	Методи навчання
ДРН1: розуміти організаційні основи діяльності різних видів сільськогосподарських підприємств; розуміти системи ведення господарств в аграрному виробництві; розуміти суть та основне призначення підприємництва, організаційно-правові форми підприємництва та їх характеристику, типи підприємницької діяльності;	Лекція, практичне заняття, обговорення актуальних питань	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка презентацій та есе
ДРН2: проводити пошук бізнес-ідеї та організувати підприємницьку діяльність; розуміти особливості створення та функціонування підприємницьких структур аграрного сектору.	Лекція, практичне заняття, презентації	Опрацювання теоретичного матеріалу, ситуаційні вправи, підготовка есе
ДРН3: розуміти порядок організації використання земельних, трудових ресурсів та засобів виробництва в сільськогосподарських підприємствах; розуміти технологію бюджетування виробничих процесів	Лекція, практичне заняття, дебати	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Презентація	25 балів / 25 %	Протягом семестру
2.	Есе	20 балів / 20 %	Протягом семестру
3.	ІРЗ (індивідуальне розрахункове завдання)	25 балів / 25 %	Протягом семестру
4.	Іспит (два теоретичних питання і задача)	30 балів / 30 %	За графіком

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно <i><15 балів</i>	Задовільно <i>15-18 балів</i>	Добре <i>19-22 балів</i>	Відмінно <i>23-25 балів</i>
Презентація	<i>Завдання виконано з великою кількістю помилок, відсутній аналіз інших підходів до питання, відсутні висновки</i>	<i>Завдання виконано в обсязі до 5 робочих слайдів за навчальними матеріалами, окремі складові (назви елементів, висновки) відсутні</i>	<i>Виконано усі вимоги до завдання, але відсутні власні висновки</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано , креативність, наведені власні висновки та пропозиції</i>
	<i><12 балів</i>	<i>12-15 балів</i>	<i>15-17 балів</i>	<i>18-20 балів</i>
Есе	<i>Вимоги щодо завдання виконано з великою кількістю помилок, відсутній аналіз інших підходів до питання, відсутні висновки</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано , креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
	<i><15 балів</i>	<i>15-18 балів</i>	<i>19-22 балів</i>	<i>23-25 балів</i>
ІРЗ	<i>Завдання виконано (методика та відповіді неправильні)</i>	<i>Хід виконання вірний, але наявні суттєві помилки, відповіді, в основному неправильні</i>	<i>Завдання виконано, але існують несуттєві помилки</i>	<i>Завдання повністю виконано. Помилки відсутні</i>
	<i><18балів</i>	<i>18-22</i>	<i>23-26 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
Іспит	<i>Вимоги щодо завдання виконано з великою кількістю помилок</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>

5. 2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування (Moodle/Kahoot)	Після закінчення кожного модуля
2	Заповнення відомостей самооцінювання	По закінченню відповідної теми
3	Письмовий зворотний зв'язок від викладача під час виконання ІРЗ	Під час виконання ІРЗ
4	Письмовий зворотний зв'язок на есе	Протягом 1 тижня після виконання
5	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після презентації	Під час виконання завдання

5.3. Шкала оцінювання (підсумкова) – загальноприйнята для Університету:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники:

- Петров В. М. Організація виробництва та планування діяльності на підприємствах АПК: навч. посібник / В. М. Петров / Харк. нац. аграр. унт. – Х.: Майдан, 2016. – 362 с.
- Організація виробництва: [навчальний посібник] / [Г.Є. Мазнев, С.М. Калініченко, І.С. Щербакова, О.В. Грідін]; за ред. Г.Є. Мазнева. – [вид. 2-ге випр. і доп.]. – Харків: Вид-во «Майдан», 2013. – 604 с.

3. Організація і планування сільськогосподарського виробництва [Текст] : підруч. для підготов. бакалаврів напр. галузі знань "Економіка та підприємництво" у вищ. навч. закл. II-IV рівнів акредитації Мінагрополітики України / М. М. Ільчук, Л. Я. Зрібняк, С. І. Мельник [та ін] ; за ред. М. М. Ільчука, Л. Я. Зрібняка. - 2-ге вид., переробл. і допов. - Вінниця : Нова книга, 2009. - 456 с.
4. Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О. Основи підприємництва: Підручник.- під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ.- 2019.- 493 с.
5. Мотиваційний механізм розвитку підприємницької діяльності в економіці України: монографія.- Л. В. Проданова, О. В. Котляревський.- Черкаський державний технологічний університет. – Черкаси. : Видавець Пономаренко Р.В.- 2019. – 240 с.

6.1.2. Інші джерела:

1. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навч. посіб.- Варналій З. С.- Чернівці: Технодрук.- 2019. - 263 с.
2. Бюджетування як інструмент забезпечення життєдіяльності підприємства: Монографія.- за ред. А.В. Череп. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2011. – 220 с.
3. Основи бюджетування: навч. посіб.- М.Д. Білик, Р.І. Заворотній, Л.І. Данілова та ін.- кер. кол. авт. і наук. ред. д-р екон. наук, проф. М.Д. Білик. – К.: КНЕУ, 2009. – 454 с.
4. Основи бюджетування : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц.- Л.П. Батенко, Т.О. Зінькевич, О.О. Кизенко та ін.; за заг. ред. Л.П. Батенко. – К. : КНЕУ, 2010 – 202 с.

6.3. Програмне забезпечення

Стандартні пакети прикладних програм MS Office

6.4. Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт урядового порталу Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
2. Офіційний сайт Національного банку України. URL: www.bank.gov.ua
3. Офіційний сайт Міністерства економіки України URL: www.me.gov.ua .
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: www.minfin.gov.ua.
5. Офіційний сайт Державного комітету статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua .
6. Офіційний сайт національного інституту стратегічних досліджень URL: www.niss.gov.ua .
7. Офіційний сайт національного інституту проблем міжнародної безпеки URL: www.niisp.gov.ua .
8. Офіційний сайт інституту світової економіки і міжнародних відносин URL: www.iweir.org.ua.